

Les aportacions d'Eduard Fontserè a la lexicografia catalana*

MARIA PILAR PEREA *Universitat de Barcelona*
GERMÀ COLÓN DOMÈNECH *Universitat de Basilea IEC*

RESUM: L'objectiu d'aquest estudi és examinar els mots i les notes que el meteoròleg Eduard Fontserè (Barcelona, 1870-1970) va afegir a un seu exemplar de la primera edició del *Diccionari ortogràfic* amb la finalitat de determinar la incidència que va tenir la seva aportació en l'àmbit del lèxic, tant del comú com, especialment, del científicotècnic. S'indiqueb també quins mots van ser incorporats anys més tard al *Diccionari General* i quins en van ser exclosos.

PARAULES CLAU: lexicografia, català, llenguatge científicotècnic, cultismes.

ABSTRACT: This article looks at the words and notes the meteorologist Eduard Fontserè (Barcelona, 1870-1970) added to his copy of the first edition of Pompeu Fabra's *Diccionari ortogràfic*, in order to assess his contribution to the Catalan lexicon, both the common and, more particularly, the scientific. It also indicates which of those words later made their way into the *Diccionari general de la llengua catalana* and which were excluded.

KEYWORDS: lexicography, Catalan, scientific and technical language, cultisms.

1. Introducció

Eduard Fontserè i Riba (Barcelona, 1870-1970) és ben conegut per les seves obres dedicades a la meteorologia i a la sismologia, com ara *Atlas elemental de núvols* (1925), *Recopilació de dades sísmiques de les terres catalanes entre 1100 i 1906* (1970) o *Assaig d'un vocabulari meteorològic català* (1948). En el treball que es desenvoluparà a continuació, es manifesta el seu interès per la llengua, el qual es fa palès a través de les anotacions referides, en general, al lèxic, que es recullen a la primera edició del *Diccionari ortogràfic*. En aquest exemplar de la seva propietat, que es troba al Centre de Lectura de Reus,¹ s'hi han localitzat 772 mots, afegits als

* Aquest treball s'adscriu al projecte de recerca «Portal de léxicos y gramáticas dialectales del catalán del siglo XIX» (FFI2010-18940 (subprograma FILO)), finançat pel Ministerio de Ciencia e Innovación.

1. Devem a l'amabilitat de l'amic i col·lega Josep Murgades l'accés a aquest exemplar, que ens ha permès la consulta i l'estudi dels termes.

marges dels diversos fulls, alguns dels quals es troben també registrats en l'esmentat *Assaig d'un vocabulari meteorològic català*.

Es coneixia ja l'existència d'aquest exemplar anotat, com recullen Solà i Marçet (1998: 158) fent referència a la segona edició del *Diccionari ortogràfic*: «1923 2^a ed. Publicacions de l'Institut de la Llengua Catalana / *Diccionari ortogràfic*...- 448. S'hi reproduïx el «Pròleg de la primera edició» (p. 5-21) i s'hi afegeix un «Pròleg de la segona edició» (22-24: modificacions respecte de la primera edició d'aquesta obra «que conté prop de quaranta mil mots»). –Eduard Fontserè anota el seu exemplar cap a l'any 1925. Joan Coromines utilitza sovint aquestes notes (*Dicc. etim. i compl. de la llengua cat.*, I, Curial, B. 1980, p. XXVIa; III, 650b55; IV, 224a46; VI, 235a12, 271b22/33, 319b9, 371a29; VII, 449b58, etc., i utilitza també anotacions de Carles Salvador² de cap al 1930 (obra citada, vol. II, p. 360a26)). La data relativa al 1925, que Coromines fa constar en les indicacions bibliogràfiques del primer volum del seu DECat (p. XXVa) en relació amb l'any en què Fontserè devia anotar la primera edició del *Diccionari ortogràfic* («Fontserè, Eduard, Anotacions manuscrites al seu exemplar del *DOrt.*, c. 1925»), és errònia. La segona edició es va publicar el 1923, i ja incorporava algunes de les paraules que el meteoròleg barceloní va proposar. Aquest fet fa sospitar que molt probablement les notes van ser fetes abans de la publicació de la segona edició del *Diccionari*.

L'objectiu d'aquest estudi és fer un examen dels mots i de les notes que Fontserè va afegir al *Diccionari ortogràfic* tot classificant-los segons diferents criteris amb la finalitat de determinar quina incidència va tenir la seva aportació en l'àmbit del lèxic, tant del comú com del científicotècnic. S'indiquen també quins mots van ser incorporats anys més tard al *Diccionari General* i quins en van ser exclosos. Complementàriament, se'n documenta la presència en altres dues obres lexicogràfiques de referència: des del punt de vista descriptiu, en el *Diccionari català-valencià-balear* (DCVB), i, des del punt de vista normatiu, en la segona edició del *Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans* (DIEC2).³ Cal tenir en compte que s'han mantingut en tots els casos les grafies originals de Fontserè, malgrat les vacil·lacions i l'allunyament de les solucions normatives actuals.

2. Context historicolingüístic

Les inquietuds polítiques, culturals i socials dels catalans a la fi del segle XIX i al començament del XX tingueren, entre altres horitzons, el coneixement, l'estudi i

2. D'acord amb Coromines (1980-2001, vol. II, p. 360a26): «Vocab. Ortogràfic de c. 1930».

3. Es pren la segona edició com a referència i no la primera, atès que el DIEC2 ha experimentat addicions i millores, sobretot en relació amb el lèxic científicotècnic.

el conreu de la llengua. Hom volia sobretot disposar d'un bon diccionari, perquè els confegits durant el segle XIX no aportaven les solucions que la llengua requeria.

Anys després de la creació de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) se'n fundava la Secció Filològica (1911), puix que la seva activitat, tan fonamental, no podia quedar inclosa entre les simples matèries humanístiques. El primer president en fou Antoni M. Alcover; aleshores, Pompeu Fabra era a Bilbao ocupant la càtedra de Química, però volia tornar a Barcelona per poder contribuir a l'estudi gramatical del català, i finalment, l'any 1912, ho aconseguí. De l'any 1913 són les *Normes ortogràfiques* de l'IEC, acceptades majoritàriament, però refusades per uns quants intel·lectuals. El 1917 i el 1923 van aparèixer, respectivament, les dues edicions del *Diccionari ortogràfic*, que Pompeu Fabra va signar com a únic autor, el qual fou assumit com a propi per l'IEC.

El *Diccionari ortogràfic* responia a la necessitat de fixació del lèxic i constituïa un pas preliminar per a la redacció d'un diccionari normatiu, que Fabra no dugué a terme fins a l'any 1932. Aquesta obra lexicogràfica havia de tenir la comesa de depurar el vocabulari de castellanismes, recollir el lèxic comú i adoptar termes d'especialitat, ja que el *Diccionari ortogràfic* es trobava mancat d'un bon nombre de paraules, tant habituals com científicotècniques.

El meteoròleg Eduard Fontserè va anar anotant en el seu exemplar de la primera edició una llarga llista de termes, de tipologies diverses, que no eren al *Diccionari ortogràfic* o que hi eren de manera incompleta. Aquest exemplar, conservat, sortosament, com s'ha dit, al Centre de Lectura de Reus, es va salvar de la destrossa que els materials de Fontserè van patir durant la Guerra Civil.

3. Les aportacions lèxiques d'Eduard Fontserè

Els 772 termes que Fontserè afegí en els marges de les pàgines del *Diccionari ortogràfic* tenen característiques diverses (vegeu l'apèndix). Tots, llevat de molt poques excepcions, se situen entre les entrades on, alfabèticament, els pertocaria d'anar. Sovint es tracta de mots solts, però en algunes ocasions Fontserè fa servir una entrada ja existent del *Diccionari ortogràfic* per introduir, entre parèntesis, una accepció semàntica nova.

Per bé que en un primer moment es podria pensar que els mots principalment havien de fer referència a la meteorologia o al llenguatge científic, una visió més aprofundida constata que aquests pertanyen no sols a diferents àmbits de la ciència i de la tècnica, sinó també a diferents registres lingüístics, i en algun cas tenen caràcter dialectal, amb indicació, fins i tot, de la localització geogràfica.

3.1. Metodologia

Per fer-ne una anàlisi rigorosa, hem classificat els mots d'acord amb diversos criteris: 1) segons si s'havien inclòs posteriorment a la primera edició (1932) del *Diccionari General*; 2) segons si es tracta de lèxic comú, de realitzacions cultes o de termes d'especialitat; 3) en el cas dels termes científicotècnics, segons l'àrea de coneixement a què pertanyen. En aquest darrer cas, com a element de categorització, s'ha fet servir, en general, la nomenclatura que proposa el DIEC2. Prèviament, però, s'ha comprovat si els mots apareixien en la segona edició del *Diccionari ortogràfic* (1923) i en la segona edició del *Diccionari general* (1954), fet que permet de veure la tendència a la incorporació lèxica en els subsegüents repertoris lexicogràfics.

Cal fer notar, però, l'existència de tres tipus de dificultats que han sorgit en transcriure els mots. En primer lloc, s'aprecien certs problemes gràfics que provoquen dificultats de lectura, i també alguns mots ratllats, una acció que és de difícil interpretació; en qualsevol cas, aquests darrers termes s'han inclòs a la llista general, tot fent constar que es tracta de mots ratllats. En segon lloc, alguns termes, especialment quan es tracta de vocabulari científicotècnic, són difícils de localitzar i d'identificar atès que no es troben documentats en les obres lexicogràfiques actuals. En tercer lloc, altres paraules són difícils de classificar en els camps d'especialitat corresponents, pel fet que poden pertànyer a més d'un àmbit de coneixement; en aquest cas, s'han incorporat al més general.

3.2. Classificació i anàlisi

En primer lloc, s'ha comprovat si en la segona edició del *Diccionari ortogràfic* (1923) es trobaven alguns dels mots inclosos a la llista de Fontserè. Efectivament, se n'han localitzat 32: *ambúlaque* <ambulacre>;⁴ *angar?* <hangar>; *bas(ss)etja* <bassetja>; *ba(u/l)mar* <balmar-se>; *brogit*;⁵ *carquinyol* <carquinyoli>; *cant(o/e)rano* <canterano>; [ratllat: *cers*] (*vent del Aragó (Zaidí)* / *cerç* (*vent sec i fred del NW*) <cerç>; *concreció*; *embutifarrar* <embotifarrar-se>; *en(m)fiteusi* <emfiteusi>; *enginyar (projectar)* <enginyar-se>;⁶ *enll(e/a)minir* <enllaminir>; [ratllat: *enquivir (encavir)*] <encabir>;⁷ (*h)erpetologia* <herpetologia>; [ratllat: *escardalenc (esquerdalenc?)*] <escardalenc>; [ratllat: *faritzela*] = *ficel-la* <ficel-la>; *fixa (x = ch)* <fitxa>; *fonyir (la pasta del pa)* <fonyar>;⁸ *fòrmic*; *llevant de taula*;⁹

4. El mot entre claudàtors correspon a l'entrada de la segona edició del *Diccionari ortogràfic*. Aquesta no s'hi inclou, si no hi ha cap canvi en relació amb la proposta de Fontserè.

5. Ratllada es troba la forma dialectal *borgit*.

6. Però al DG: s.v. **enginyar**: «v. tr. Idear, inventar (quelcom) amb enginy».

7. Però al DG: s.v. **enquibir**: «v. tr. encabir».

8. Al DG, *fonyar*, però sense referir-se al pa.

9. Però al DG: s.v. **llevant**: *Llevant de taula*.

lliv(b)ant <llibant>; *llumí*; [ratllat: *parallamps*]; *pitregada* (pitrerada?) <pitrerada>; *pollareda* <pollereda>; *re(o)dolí* <rodolí>; *saüqueda* <saüquera>; *sabina* <savina>, [ratllat: *s(e/a)doll*] <sadoll>; *vernàcul* (*adj*) <vernacle-a>. S'observen nombroses vacil·lacions gràfiques en els mots de la llista –que també apareixeran en els grups següents– i que afecten tant el vocalisme com el consonantisme.

Les 740 paraules restants s'han classificat inicialment en dos grups segons la presència o l'absència en la primera edició del *Diccionari General* (DG). El primer grup, al seu torn, s'ha dividit en dos subgrups: el primer, format per 147 mots, recull els que s'hi van incorporar sense experimentar cap canvi formal en relació amb els mots anotats per Fontserè; el segon subgrup, compost per 164 mots, aplega els que van experimentar modificacions de diverses classes. Finalment, la segona agrupació, la més nombrosa, està formada per 417 mots que no apareixen al DG. En els apartats següents es caracteritzen i s'analitzen els mots de cada grup.

3.2.1. Incorporacions lèxiques al DG que no experimenten modificacions formals. Els 147 mots que componen aquest grup es poden dividir, de manera general, en tres subgrups: els que formen part del lèxic comú, que inclou sovint solucions dialectals, termes d'argot o onomatopeies; els que constitueixen formes cultes; i els que tenen a veure amb vocabulari científicotècnic.

3.2.1.1. LÈXIC COMÚ: S'han documentat 47 mots que pertanyen (o suposadament pertanyen) al lèxic comú: *aleró*¹⁰ **animeta**¹¹ (s.v.) (*mal subjecte; llum*); *bitllo-bitllo*; *caminoi*; *capil·lera* (*aixerop*) (*ampolla*); *celobert*; *corcoll*; *descatalanitzar*; *emborollar*; *empiocar-se*; *encobeir*; *enforinyar*; *entaforall*; *enxarpar*; *escolania*; *estormia* (*mallorquí*); *estuf*¹²; *esveradis*; *Fa?*; *falciot*; *faldilletes*; *favada*; *garota* (*castanya de mar*); *juli!*; *motorista*; *niera*; *nyonya*; *pellissa*; *pirandó*; *pispar*; *rebequeria*; *remenadissa*; *riuada*; *roget*; *rucada*; *rutlla*; *set-ciències*; *sofreginar*; *sofreginat*; *surenc*; *tallarina*; *tija*; *tocacampanes*; *virolai*; *voltadits*; *xavo*.

En aquesta llista s'observa la presència d'onomatopeies (*bitllo-bitllo*), de formes sufixades (*caminoi*, *motorista*, *pellissa*, *rebequeria*, *remenadissa*, *surenc*), de formes prefixades (*descatalanitzar*, en aquest cas per compensar el mot *catalanitzar* del *Diccionari ortogràfic*), de solucions d'argot (*pirandó*, *pispar*), de mots compostos (*celobert*, *set-ciències*, *tocacampanes*, *voltadits*) o de termes que formen part de locucions (*corcoll*). Hi apareix també la partícula interrogativa *Fa?*, segons el

10. Les anotacions de Fontserè sempre es reproduïen en cursiva. Una paraula o una seqüència se separa d'una altra mitjançant un punt i coma.

11. El mot en negreta recull l'entrada del *Diccionari ortogràfic* en la qual Fontserè inclou una observació o una nova acceptió.

12. Cf. el DG: «m. Infior d'una cosa estufada. | Envaniment, orgull».

DCBV, «molt usada en tota la regió pirenenca (Rosselló, Empordà, Gironès, Ribagorça) i en la zona catalana oriental fins a Vilanova i la Geltrú, amb el significat de “¿veritat? ¿oi?”»; cf. també el DECat,II, 956b. Hi ha també dialectalismes: *estormia* (*mallorquí*), *garota* (*castanya de mar*) o el mallorquinisme *enforinyar*; i noms de jocs (*juli!*).

Curiosament, el DCVB documenta el mot *entaforall* sols al DG: «Lloc on poden entaforar-se (Fabra Dicc.)». I Coromines, per la seva banda, també remet a aquest mot, citant Fontserè.

Algunes paraules no es troben al DIEC2 (*faldilletes*, que al DG es defineix com «Dit d'un home efeminat» (amb la mateixa accepció consta al DCVB), o el derivatiu *esveradís*).

Altres mots són dubtosos quant a l'accepció amb què Fontserè els va incloure: és el cas de la planta *capil·lera*, però, que el meteoròleg complementa amb «(*aixerop*) (*ampolla*)», com Coromines amplia, fent servir les notes de Fontserè; veg. DECat,II, 527a; *roget*, pel que fa a l'aspecte semàntic, a més del nom del peix, podria fer referència a tres àmbits possibles, d'acord amb el DIEC2: «Olivera d'una varietat que dona olives petites i de color vermellós» (agricultura); «Morell xocolater» (zoologia); «Pinetell» (botànica). Finalment, *rutlla* podria pertànyer a l'enginyeria (segons el DIEC2, «Roda massissa, peça cilíndrica de poca altura, especialment amb la superfície lateral acanalada, emprada com a òrgan de transmissió del moviment»).

3.2.1.2. CULTISMES: Hi ha també un nombre reduït (4) de termes que es poden considerar cultismes: *bestiari*; *cedulari*; *egolatria* i *mimetisme*.

3.2.1.3. LÈXIC CIENTIFICOTÈCNIC: Els 96 mots restants pertanyen al lèxic científicotècnic. Aquests termes s'han classificat, al seu torn, en les àrees de coneixement següents: -Arquitectura [3]:¹³ *altimètric*; *morteraire*; *morterot*. -Biologia [4]: *blàstula*; *gàstrula*; *simbiosi*; *simbiòtic*. -Botànica [4]: *aloc*; *colgat* (*esqueix*); *miceli*; *pelargoni*. -Dret [1]: *misser*. -Enginyeria elèctrica [2]: *bifilar*; *magneto*. -Filosofia [1]: *monisme*. -Física [12]: *antitèrmic*; *aperiòdic*; *energètic*; *entropia*; *equipotencial*; *erg*; *farad*; *frigorja*; *ion*;¹⁴ *ionitzar*; *telèmetre*; *termologia*. -Fotografia [1]: *antihalo*. -Geologia [6]: *abissal*; *comalada*; *diorita*; *epicentre*; *litosfera*; *magma*. -Geografia [1]: *latifundi*. En el camp relacionat amb la història [2] es poden incloure alguns termes que hi estan relacionats, com ara *celta*, *púnic-a*. Impremta [4]: **parangonar** (s.v.) *imp[remta]* =; *remosquejar* (t);¹⁵ **arracada** (s.v.) *tipog.*; **capçada** (s.v.) *enqua-*

13. La xifra entre claudàtors indica el nombre de mots de cada grup.

14. Al DIEC2 sols s'accepta *ió*.

15. Però documentat com a intransitiu al DIEC2: «La lletra acabada d'imprimir, aparèixer duplicada pel moviment dels elements impressors o del paper».

dern[.]. -Indústria tèxtil [3]: *calandrar*; *merceritzar*; *tondosa*. -Indústries en general [1]: *guilloixar*. -Matemàtiques [4]: *derivada*; *nomograma*; *trisme*; *vectorial*. -Medicina i farmàcia [8]: *apirètic*; *areolar*; *bregma*; *cleptomania*; *espàstic*; *frènic*; *induració*; *petequial*; *sadisme*. -Metal·lúrgia [1]: *pudelar*. -Meteorologia i astronomia [13]: *advecció*; *advectiu*; *aerològic(a)*; *anabàtic*; *anemògraf*; *anemograma*; *antisol*; *cirri-forme*; *cromosfera*; *neomènia*; *parheli*; **ressol** (s.v.) *parheli*. En aquest àmbit, cal destacar que el mot *coroni*¹⁶ no és al DIEC2. -Obres públiques [1]: *cadiral*. -Pesca [5]: *artó*; *bornoi*; *fluixa*; *garbitana*; *potera*. -Política [2]: *feixisme*; *feixista*. -Química [6]: *butíric*; *eosina*; *ester*; *formol*; *gravimetria*; *irreversible*. -Teoria econòmica [3]: *intercanvi*; *intercanviable*; *rupia*. -Transports per aigua [2]: *escandalosa (vela)*; *quadernal*. -Transports [2]: *bocal*; *llanta*. -Zoologia [5]: **bernat** (s.v.) __ *pudent*; *cul-blanc*;¹⁷ *esparrall*, *güell*; *rupit (ocell)*.

3.2.2. Incorporacions lèxiques al DG que experimenten canvis formals. Hi ha 164 mots que s'han localitzat al DG, però que experimenten canvis formals (bàsicament en relació amb l'ortografia, però, també, en el cas d'adjectius, pel fet que l'entrada presenta flexió de gènere).

3.2.2.1. LÈXIC COMÚ: 40 mots formen part del lèxic comú. Els mots són els següents: (*enmoïnar* / *amoïnar*) <amoïnar>;¹⁸ (*qüe*)*cuerna (mitja -)* <qüerna>;¹⁹ *alada* <alat -ada>; *amoïnar (emmoïnar ?)* <amoïnar>; *bastina (béstina?)* <bastina>; *bestinal (peix _)* <bastinal>;²⁰ *camestòrtes* <camatort-a>; *capdavanter* <capdavanter-a>; *corriola* <corriola f. V. *corretjola*>; **darga** (s.v.) (*gel flotant al riu*) <darga: f. Escut de cuir>; **destre** (s.v.) *pam – cana* <destre: m. Mesura de longitud equivalent a 4 metres 22 centímetres>; *enferritjar(-se)* <enferritjar-se>; *enganxa-dones* <enganxadones>; *èns(z)e (?)* <enze>; *espatarrar* <espaterrar>; **fet** (s.v.) (*joc*) <s.v. fet: Joc de nois en què tots menys un, corrent o amagant-se, procuren no ésser atrapats per aquest>; **filar** (s.v.) (*vulg.*) *veure* <s.v. **filat**: Fig. Adonar-se de la presència (d'algú)...>; *flagel-lat* <flagel-lat -ada>; *formigor* <formigó>; **fuet** (s.v.) *llonganissa* <s.v. Fuet: Llonganissa llarga i prima>; *futris* <de futris>; *gallerans (planta)* <galleran>; *jaumet (ar)* <s.v. jaumet: m. Corc>; *mabra (peix)* <mabre>;²¹ **mancar** (s.v.) *parar*

16. DG: «Substància gasosa que forma el constituent principal de la corona solar».

17. *Culblanc* al DIEC2.

18. El mot entre claudàtors correspon, en aquest cas, a l'entrada del DG.

19. AL DCVB: «Mitja qüerna: pa petit i partit pel mig, que es bescuitava per menjar-lo amb xocolata (Barc., segle XIX)».

20. DG: s.v. **bastinal**: Peix de bastina: *peix bastinal*.

21. Malgrat la solució amb -e final, cal tenir en compte, donant suport a la grafia proposada per Fontserè, que a Castelló de la Plana, cap als anys 1940-1950, s'hi referien com a *mabra*.

(*el vent*) <s.v. mancar: *El vent ha mancat bona cosa*>; *marramèu* <marrameu>; *muntera* <munter -a>; *parabrises* <parabrisa>; *parafangs* <parafang>; *passol* (*peçol*) <peçol>; **petar** (s.v.) *reflex. (to snap)* <petar: refl. *Se li ha petat la cama*, etc.> ; *poniol* (*planta*) = *poliol* <poliol>; *reconera* <reconer -a>; *sàdic* <sàdic -a>; *bogir* <vogir>; *voravia* <voravia>, *xampurrat* <xampurrat -ada>, *xaró*²² <xaró -ona>.

Cal remarcar el canvi gràfic en relació amb el DG (*bastina*) que presenta el DIEC2 (*bestina*: peix). També s'evidencia un canvi vocàlic a *reconer -a* (DG) vs. *raconer -a* (DIEC2).

L'accepció que Fontserè proposa del mot *darga* com a «gel flotant al riu» no es recull al DG, que el defineix com a «escut de cuir». El DIEC2, però, inclou ambdós significats.

Es recullen també diversos gentilicis [3]: *arbequí* <arbequí -ina>; *basc* <basc -a>; *eslau* <eslau -ava>.

Alguns mots del lèxic comú formen part de locucions o de sintagmes [31]: à *peu-plà* <s.v. **peu**: *A peu pla*>; **bamba** (s.v.) – (*pasta*) <s.v. **bamba**, *pasta bamba*>; **argent** (s.v.) – *viu* <argent viu>; *baire* (*gat* _) <vaire (peix)>;²³ **bell** (s.v.) __ *bell-nou* <s.v. bell: *De bell nou*>; **blat** (s.v.) __ *de moro* <s.v. blat: *Blat de moro*>; **borràs** (s.v.) – *anar de mal* – <s.v. **borràs**: *Anar a mal borràs*>; **brou** (s.v.) __ *bufat*; *de pa* <s.v. **brou**: *Brou de pa*>; **cau** (s.v.) __ *d'orella* <s.v. **cau**: *A cau d'orella*>; **cobriment** (s.v.) *de cor* <**cobriment** (s.v.) *Cobriment de cor*>; **cul** (s.v.) *de llàntia / de sac / d'en Jaumet* <s.v. **cul**: *Al cul de sac*>; *dret fil* <**s.v. dret**: *Tallar una roba a dret fil*, en la direcció dels fils de trama o ordit>; *estira-cabells* [Fontserè no va disposar aquest mot, com seria esperable, en ordre alfabètic; es troba entre *arandela* i *aranya*] <estiracabells>;²⁴ **fava** (s.v.) *dir* __ <s.v. fava: *No poder dir fava*>; **figa** (s.v.) *fer* __ / *ampolla* / – *de moro* <s.v. **figa**: *Fer figa* || *Ampolleta petita en forma de figa o pera*>; **gat** (s.v.) *bota / borratxera* <s.v. **gat**: *Estar gat*>; **girador** (s.v.) – *adj. (plat* __) <girador: *Plat giratori d'un torn de terrisser*, etc.>; **gola** (s.v.) __ *de llop (nus)* <s.v. **gola**: *Fosc com una gola de llop*>; **mal** (s.v.) __ *donat* <s.v. **mal**: *Mal donat*>; *mal-de-cap* <s.v. **mal**: *Mal de cap*>; **palla** (s.v.) *home de* __ <s.v. **palla**: *Home de palla*>; **passada** (s.v.) __ *de totes* <s.v. **passada**: *A totes passades*>; *penjim-penjàm* <pengim-penjam>; **pet** (s.v.) __ *de monja / de llop* <pet de monja; s.v. **pet**: *Pet de llop*>; *pinjada* (*rata*) <rata-pinyada>; **plat** (s.v.) *girador* __ <s.v. **plat**: *Plats giradors*>; *ratbuf* <rat-buf>; **sac** (s.v.) __ *de gemecs* <s.v. **sac**: *Sac de gemecs*>.

22. Fontserè en fa el derivat *xaronisme*, sols documentat al DCVB.

23. L'expressió no consta al DIEC2, però sí al DCVB: *gat vaire* (Empordà).

24. DCVB: *A estiracabells*; DIEC2: *anar a estiracabells*.

3.2.2.2. LÈXIC CIENTIFICOTÈCNIC: Els 90 termes pertanyents a l'àmbit científicotècnic es poden agrupar d'acord amb els camps de coneixement següents: -Biologia [5]: *blastoderm -ic* <blastodèrmic -a>; *gameta* <gàmet>;²⁵ *pelàgic* <pelàgic -a>; *heteromorf* <s.v. *hetero-*, *heter-*: heteromorf>; *neumogàstric* <s.v. **pneumo**: *pneumogàstric*>. -Botànica [3]: *involuta* <involut -a>; *micologia* <s.v. **mico-**: micologia>; *tomentós* <tomentós -osa>. -Dret [2]: **fatiga** (s.v.) *dret de* __ <s.v. **fadiga**>;²⁶ **rabassa** (s.v.) __ *morta* <s.v. **rabassa**: A rabassa morta>. -Física [10]: *anergètic* <anenergètic -a>; *aerodinàmica* <aerodinàmic>; *aerostàtica* <aerostàtic -a>; *espectrògraf* <s.v. **espectro**: espectrògraf>; *espectroscopi* <s.v.: **espectro**: espectroscopi>; *eutèctic (metal.)* <eutèctic -a>; *faràdic* <faràdic -a>; *lluminic* <lumínic -a>; *gàlvano* <galvano>; *isotònic* <isotònic -a>. -Geologia [5]: *clàstic* <clàstic -a>; *geofísic(a)* <geofísic -a>; *oceanografia*; *paleàrtic* <paleàrtic -a>; *pseudomorf* <pseudomorf -a>. -Geometria [1]: *nomografia* <s.v. **nomo-**: nomografia>. -Història [2]: *fenià* <fenià -ana>; *pelàsgic* <pelàsgic -a>. En aquest camp es poden incloure també certs derivats o gentilicis que tenen connotacions històriques [13]: *albigès* <albigès>; *ari -a* <ari ària>; *arrià* <arrià arriana>; *búdic* <búdic>; *cèltic* <cèltic -a>; *darvinia* <darwinisme / darwinista>; *hel·lènic* <hel·lènic -a>; *iber* <iber -a>; *ibèric* <ibèric -a>; *llemosí* <llemosí -ina>; *rètic* <rètic -a>; *sanscrit* <sànscrit>; *vèdic* <vèdic -a>. -Impremta [6]: **rama** (s.v.) *imp. - pap.* <rama>;²⁷ **imposar** (s.v.) / **imposició** (s.v.) *imp.* <s.v.: **imposició**>;²⁸ **justificar** (s.v.) *imp.ta* <s.v. **justificar**>;²⁹ *tròcul (tòrcul)* <tòrcul>; *verjurar* <verjura / verjurat -ada>; **distribució** (s.v.) *imp.* <s.v. **distribució**>;³⁰ -Indústries en general [3]: *capiample* <cap-i-ample>;³¹ *retort* <retort -a>; *tornapuntes* <tornapunta >. -Matemàtiques [1]: *ortomorf(a)* <ortomòrfic -a>. -Medicina [13]: [ratllat: *bacil*]; *estràbic* <estràbic -a>; *glabre* <glabre -a>; *hipodèrmic* <hipodèrmic -a>; *otòleg* <otòleg -òloga>; *fibroma* <s.v. **fibro**: fibroma>; *laparotomia* <s.v. **laparo-**: laparotomia>; **lletada** (s.v.) __ *pàncreas* <s.v. **lletada**: f. lletó (pàncreas)>; *otologia* <s.v. **oto-**, **ot-**: otologia>; *rinologia* <s.v. **rin-**, **rin-**: rinologia>; *urologia* <s.v. **uro-**: urologia>; **vesper** (s.v.) *forúncul* <s.v. **vesper**>;³² *tenó* <tenó- tenón->. -Meteorologia i astronomia [20]: *altímetre* <altímetre>; *altocúmulo* <alto-cúmulo>; *altonívol* <alto-núvol>; *altostrats* <alto-estratus>; *anticicló (ònic)* <anticicló/anticiclònic>; *astrofísic(a)* <(astrofísica inclosa en

25. Al DIEC2, però, *gàmeta*.

26. DG: «dret del senyor del domini directe quan l'enfiteuta s'aliena la cosa donada en enfiteusi || Fatiga».

27. DG: «f. Peça rectangular de ferro on s'acolla el motlle en la premsa d'imprimir».

28. DG: «Cadascuna de les peces rectangulars usades en la imposició d'una forma d'impremta».

29. DG: «Justificar les línies, les interlínies, en la composició tipogràfica».

30. DG: «La distribució de una matèria en capitols».

31. Al DIEC2, *capiample*.

32. DG: «En med., aglomeració de grans amb diferents focus de supuració».

el prefix astro-); [ratllat: *atzimut* / *atzimuta*]; *barograf* <barògraf>; *cap de núvol* <s.v. **cap**: Un cap de núvol>; *cirrós* <cirrós -a>; *cúmulonimbus* <s.v. **cúmul**: cúmulonimbus>;³³ *deferent* (s.v.) *astr-* <s.v. **deferent**>;³⁴ *estatoscop* <estatoscopi>; *Fractocúmul* <fractocúmulus>; *galàctic* <galàctic -a>; *galaxia* <galàxia>; *heliògraf* <s.v. **helio-**: heliografia>; *llunar* <lunar>; *magnetòmetre* <s.v. **magneto-**: magnetòmetre>; *nefologia* <s.v. **nefo-**. Ex: nefologia>. -Metrologia [2]: *megadina* <s.v. **mega-**, **meg-**: megadina>; *telemètric* <telemètric -a>. -Química [7]: *alifàtic* <alifàtic -a>; *argentán* <argentan>; *gravimètric* <gravimètric -a>; *iònic* <iònic -a>; *quantivalença* <quantivalència>; *volumetria* <volumetria>; *volumètric* <volumètric -a>.

El mot *mimètic* <mimètic -a> es pot considerar, com l'altre derivat citat a § 3.2.1.2, un cultisme.

Alguns dels mots que es trobaven al DG, ara no s'inclouen al DIEC2: *anenergètic* -a;³⁵ *nomografia*.³⁶ El mot *atzimut* canvia gràficament al DIEC2 per *azimut*.

3.2.3. Lèxic absent del DG. La majoria dels 417 mots de la llista de Fontserè no es troben a la primera edició del DG. Se n'ha comprovat, però, la presència en la segona edició. Se n'han localitzat 12: *afemar* <afemar>³⁷ *banyot* <banyot>; *baptista* <baptista>; *barrila*; *boixarda* <buixarda>; *desempellegar-s[e]* <desempallegar-se>; [ratllat: *devallar* / *devallada*] <davallar / davallada>, *est(a/e)mordir* <estemordir>;³⁸ *estargir* <estergir>; *menuts* <menut>; <**morat** (s.v.) (*subst.*)>; *mustela* <mostela>.

Per tal de classificar els 417 mots que no es troben documentats en cap de les dues edicions del *Diccionari General*, se n'ha comprovat la presència al DIEC2 i al DCVB. En alguns casos, quan no s'han localitzat en cap dels diccionaris esmentats, també s'han consultat la *Gran Enciclopèdia catalana* (GEC) i el *Gran Diccionari de la Llengua Catalana* (GDLC).

3.2.3.1. LÈXIC COMÚ: 194 termes pertanyen al lèxic comú. La taula següent recull el mot proposat per Fontserè i la seva presència o la seva absència en el DIEC2 i en el DCVB.

33. Al DIEC2, *cumulonimbus*.

34. DG: «Cercle deferent (d'un planeta)».

35. No és al DIEC2. DG: «No energètic, mancat d'energia».

36. DCVB: «Descripció de les lleis o principis d'una ciència».

37. Però al DIEC2, *femar*.

38. Però al DIEC2, *estamordir*.

Fontserè	DIEC2	DCVB
<i>amerrir</i>	amarrir	amarrir
<i>aurada (dorada) (peix) [en llapis: (orada?)]</i>	aurada	aurada
<i>verdissot</i> ³⁹		verdissot ⁴⁰
<i>bandera barrada / escut</i>	barrat, -ada (escut)	barrat, -ada (escut)
<i>barrumba (ovella)</i>		s.v. ovella: barrumba
<i>boqueria</i>		boqueria
brom (s.v.) (<i>dels gossos</i>)	s.v. brom : dels gossos	brom (no explicita gossos)
<i>buscador</i>		buscador
<i>calamàstres (clamàstecs?)</i>		calamastres / clamàstecs
<i>calipàndria</i>	calipàndria	calipàndria
<i>carpanta</i>	carpanta	carpanta
<i>ceca</i>		V. seca
<i>citra</i>		citra
<i>clamàstecs</i>		clamàstecs
<i>contracàs (ungüent)</i>		contracàs: unguent de contracàs
<i>co(u)rriolaire</i>		curriolaire
<i>cular (budell)</i>		s.v. cular: budell cular
<i>desllanegar</i>		desllenegar
<i>desv/watar</i>		guata V. buata
<i>desv/watat</i>		
<i>diablot</i>		diablot
<i>dinal</i> ⁴¹ (s.v.) – (<i>clau _</i>)		s.v. clau: clau dina ⁴²

39. Fontserè col·loca el mot entre les entrades *bardissenc* i *bardisser* del *Diccionari ortogràfic*. Aquesta situació mostra vacil·lacions en relació amb l'ús de les grafies b/v.

40. DCVB: «Nom d'una varietat de figa (Selva del C[amp]).»

41. Al DG no es troba *dinal*.

42. DCVB: «clau cairat, de cinc o sis cm. de llarg (or., occ.); clau que antigament valia un diner (Mall.).»

Fontserè	DIEC2	DCVB
<i>dràstic</i>	dràstic -a	dràstic -a
<i>èbul</i>	évol	évol
<i>emmelsament (= carbuncle: antrax (Nitz senche</i>		emmelsament
<i>encarada (enquerada?)</i>		encarada
<i>encimentar</i>		encimentar
<i>encolomar</i>	encolomar	encolomar
<i>enllantiar</i>		enllantiat
<i>enxarrancar? / enxancarrar -at</i>		enxarrancar-se
esperit (s.v.) <i>rellotgeria</i>		s.v. esperit: Esperit del rellotge
<i>estadia</i>	estàdia ⁴³	estadia ⁴⁴
<i>f(a/e)rrolla</i>		farrolla/ ferrolla V. forrolla
<i>fléndit</i>		flendi ⁴⁵
gala (s.v.) <i>agalla</i>		s.v. gala: agalla
<i>galinorba</i>		galinorba V. gallinorba
<i>gansonejar</i>		gansonejar
<i>golfada</i>		golfada
<i>granussa</i>		granussa
gripia (s.v.) <i>forat de __</i>		gripia ⁴⁶
<i>guarnit (fusteria)</i>	guarnit ⁴⁷	

43. DIEC2: «Mira [sic] graduada en centímetres utilitzada per a la mesura indirecta de la distància horitzontal entre dos punts d'un terreny (arquitectura)».

44. DCVB: «Sojorn o aturada d'un vaixell en un port per a les operacions de càrrega i descàrrega o per altres causes».

45. Joc infantil.

46. DCVB: «Instrument compost de dues cames de ferro combinades amb un travesser i amb una anella també de ferro, que, introduint les cames dins un forat en forma de cua d'oronella practicat a una pedra de construcció, serveix per a elevar aquesta i col·locar-la en el lloc on convingui de l'edificació (Barc., Igualada)».

47. DIEC2: «Conjunt de llistons, cairats o motlures, per a tapar les juntes dels bastiments amb les parets on són ajustats».

Fontserè	DIEC2	DCVB
guilla (s.v.) CO ₂		guilla ⁴⁸
gura (germ.)		gura ⁴⁹
<i>jàio</i>	jaio	jaio
<i>llampàs</i>		llampàs ⁵⁰
<i>llàstic (?)</i>		Llàstics ⁵¹
<i>Llaurar (anar a la deriva, fondejat)</i>	llaurar ⁵²	llaurar ⁵³
llemiscós		llemiscós -osa
<i>llepúm</i>		llepum ⁵⁴
<i>maldonat</i>		maldonat: Malbocí (or.).
<i>mamadits</i>		mamadits ⁵⁵
<i>mendicaire</i>		mendicaire
<i>missaire</i>	missaire	missaire
<i>mocadora</i>		mocadora
munta (s.v.) __ (<i>masc.</i>)		munta ⁵⁶
<i>navada – conjunt de troncs i vigues que els comerciants de fusta fan baixar riu avall (Cinca)</i>		navada ⁵⁷

48. DCVB: «Capa d'acid carbònic que es forma damunt el vi que omple els cups (Camp de Tarr.).»

49. DCVB: «Guàrdia municipal (en l'argot dels malfactors)». «Etim.: probablement derivat de *gurapa*, que en germania significa les galeres (cf. Wagner Argot 66)».

50. DCVB: «1. Fregall fet de desferres de corda, que els mariners empen per a netejar i eixugar la coberta, el pis de la cambra, etc. (or., val., bal.); cast. *lampazo*. || 2. Plomissall de cànem que serveix per a netejar les pintes de pentinar-se (St. Feliu de G.)».

51. DCVB: «Carrer d'En Llàstics: nom d'un carrer antic de Barcelona».

52. DIEC2: «Arrossegat l'àncora o el ruixó (pel fons)».

53. DCVB: «Arrossegat-se l'àncora en el fons de la mar, per no estar ben aferrada i no poder impedir el moviment de l'embarcació».

54. DCVB: «Llepolicies; menjar suculent i molt saborós (Plana de Vic)».

55. DCVB: «1. Infant que acostuma de posar-se el dit dins la boca; cast. *chupadados*. || 2. fig. Jove sense seny i amb pretensions (Barc.)».

56. DCVB: «*m.* Home que es mou prop dels llocs on es fan subhastes o encants, contractat per a fingir-se comprador i atreure altres compradors amb el seu mercadejar, procurant fer pujar el preu de les ofertes (Barc.)».

57. DCVB: «Rai de transport de llenya per via fluvial (Fraga, Peralta de la Sal)».

Fontserè	DIEC2	DCVB
<i>nyinyol</i>		nyinyol: V. llinyol
<i>pantufla (?)</i>		pantufla V. plantofa
<i>primista</i>		primista
<i>promig</i>		promig
<i>quilotar (pipes)</i>		quilotar
rap (s.v.) (<i>robatori</i>)		rap ⁵⁸
rebeixí	reveixí	reveixí
[ratllat: <i>rebenxinar-se</i>]		rebenxinar V. reveixinar
<i>refugir</i>		refugir
<i>resolis</i>		resolis V. resoli
<i>revotar-se</i>	rebotar-se	rebotar-se
<i>ridolta</i>		ridolta V. redorta
<i>romesco</i>	romesco	romesco
<i>ronso</i>		ronso
<i>roviol</i>	rubiol	robiol V. rubiol
<i>rutllat</i>		rutllat-ada
<i>tasquera</i>		tasquera
<i>tifarada</i>	tifarada	tifaradatasquera
<i>trabalera (enganxadones)</i>		travalera ⁵⁹
<i>trenca (d'un rec)</i>		trenca ⁶⁰
<i>trubiguera</i>	trobiguera	trobiguera
<i>xaneta (auxaneta)</i>	enxaneta	s.v. xaneta: enxaneta

58. DCVB: «Fer rap: furtar, robar».

59. DCVB: «f. Planta de la família de les compostes, espècie *Centaurea aspera* (Bages, Barc.)».

60. DCVB: «Pareteta o tap d'un rec, que impedeix que l'aigua passi (Gir.)».

La taula anterior mostra que el DCVB és molt més procliu a l'admissió de mots (se'n localitzen 76 dels 78 que Fontserè proposà), mentre que el DIEC2 en documenta sols 20.

Els 68 mots següents no es troben documentats ni al DIEC2 ni al DCVB: *balet* (*morella roquera*); *batifull*; *bojat* (*malaltia dels alls*); *bruina*; *brunejat* (*malaltia de la vinya*); *buixó* (*ancla de 4 hams*); *burxegar* (*esburxegar-se el nás*); **cabró** (s.v.) __ *d'esmeril*; **camada** (s.v.) (*bastida*); *cap mort*; *capbitlló*; *carioquinèsi*; *cartronet*; *castellufo*; *comagènic*; *cruixer* (*blat -*); *desmalladora*, *destriar-se* (*la llet*); *distemor*; *encimentada*; *enllastegar*; *entrecolzar*; *esbalandrejar*; *esbruirar*; *esbufar*; *escorrepeix*; *espanxurrar*; **estima** (s.v.) *per* __;⁶¹ *ficadís*; *filostrar*;⁶² *formolar*; *frigent*; *full de premsa*; **galta** (s.v.) *mitja-*; *gallinot*; *gambanera*; *grupes* (*desp. xifral*); *guarda-temps*; *guerxatge*; *hètic*;⁶³ *marllanga - llarguera*; *llastegada*, *llo driola* (*peix*), *mata-bèns*, *megalim*, **menadors** (s.v.) (*de dol*); *miranius*; **monjo** (s.v.) *porta* __; *morama*; **moteig** (s.v.) = *motell*; *niesa*; *ocluir* (*ocloure*⁶⁴?); **paellaire** (s.v.) (*aigua de* __); *pa-i-trago*; *panar* (*pastar el pa*); *pastifarada*; *pavis* (*adj.*) (*préssec*) *p. gavaig* (*Zaidi*); *pitesponja*; **plafó** (s.v.) *plafoner*; *plantat* (*vertical*); **rauxa** (s.v.) *pota* __; [*ratllat: rebenxinat*]; *relaturista*; *revora*; *saltadís*; *sotal*; *tirallenga*; *tortora(r)* (*terreny t-*); *trencafil*; *turtó*;⁶⁵ **vena** (s.v.) *de coll*; **verdolaga** (s.v.) *bardissot*; *triay* (*à Olot, el dia de l'any*); *vetasegat* (*tauló* __).

Des del punt de vista semàntic, cal fer notar que el significat proposat per *quillat* (*barca en construcció*) no apareix ni al DIEC2 ni al DCVB.

Al marge inferior del full, Fontserè hi anota: *aloja* [El teixien quatre aloges⁶⁶ (Canigó),⁶⁷ *auxaneta* (*dels xiquets de Valls*).⁶⁸ I també anota en un full a part:

Voltorn (vent de la part de Lleida) (en castellá bochorno)
vent calent porta pluges
pot durar dies, aleshores porta temporals: pluges grosses (seguides)
Cers (entre Osca i Zaragoza i més prop de Huesca)

61. Documentat sols a l'entrada «navegació per estima» de la Wikipèdia: http://ca.wikipedia.org/wiki/Navegaci%C3%B3_per_estima (consultada 30 de novembre 2011).

62. Localitzat al *Diccionari de freqüències*, amb freqüència 1.

63. Vegeu Víctor Català, *La mare balena* (Barcelona: Editorial Catalana, 1920).

64. Cf. GDLC.

65. Documentat a la Wikipèdia: Els turtós (del francès: *torteau/tourteaux*, en anglès genèricament es diuen *press cake* o *oil cake*) són els residus sòlids obtinguts després de l'extracció de l'oli de les llavors dels fruits oleaginosos.

66. Rectificat g per j inicial.

67. «lo teixien quatre aloges» (J. Verdager, *Canigó. Llegenda pirenaica del temps de la Reconquista*, Barcelona: Llibreria Catòlica, 1886, cant VI).

68. Apareix anotat també *xaneta* (*auxaneta*); cf. § 3.2.3.1.

Cierzo - es sec fred i sec
 Vent de Guara (de la Serra de Guara)
 es el més fred que hi ha
 es vent catafàtic, que dura mentre hi ha neu a la serra, mes fort a la nit
 Rosada (gebrada)
 Gebrada (quan hi ha boira)

En el grup que incorpora el lèxic comú, també es troben 32 locucions, sintagmes i alguna onomatopeia, la majoria documentats al DIEC2 o al DCVB.

Fontserè	DIEC2	DCVB
<i>anar d'un tris(t)</i>		tris (castellanisme) ⁶⁹
<i>arronça (a l'arronça, a la deriva)</i>		arronsa ⁷⁰
barret (s.v.) <i>__ de rialles</i>	s.v. barret: barret de rialles	barret: barret de rialles
<i>bufanívols</i>		bufanúvols
cama (s.v.) <i>de catre</i>		s.v. cama : cames de catre ⁷¹
<i>cap de frare</i>	s.v. cap : cap de frare	s.v. cap : cap de frare
<i>cap de St. Pere</i>		s.v. cap: Cap de Sant Pere ⁷²
carndolla	carn d'olla	carn d'olla
<i>coll fals – de dama</i>	coll fals ⁷³ / s.v. figa : figa de coll de dama	figa de coll de dama
dos (s.v.) <i>tocar el dós</i>	s.v. tocar : tocar el dos	s.v. dos : tocar el dos
escampadissa (s.v.) <i>coloms d'</i>		escampadissa: Colom (o altre animal) d'escampadissa

69. DCVB: «Distància mínima, moment; cast. *tris*». S'usa només en les locucions *Venir a un tris* o *Venir d'un tris* o *Anar-se'n d'un tris*: «mancar-hi molt poc per a succeir una cosa.»

70. DCVB: «A l'arronsa: a la deriva (or.).»

71. DCVB: «cames llargues i primes».

72. DCVB: «corda molt gruixada, amb una gassa de mà a l'extrem, que serveix per estirar des de terra una barca que està en perill (Barc., Blanes, Costa de Llevant)».

73. Cf. GEC: «[constr] Tauló travessar d'una bastida, recolzat en una paret, sobre el qual descansen de pla els taulons on s'instal·len els treballadors; en general, qualsevol peça volada que s'aguanta per contrapès».

Fontserè	DIEC2	DCVB
escudella (s.v.) <i>terra d' __</i>	escudella: terra d'escudelles	escudella: terra d'escudelles
foguera (s.v.) <i>pedra __ (és dins l'entrada pedra del DG)</i>	s.v. pedra : pedra foguera	s.v. pedra : pedra foguera
garlanda (s.v.) <i>Casa d'en</i>		casa: La casa d'En Garlanda
<i>girapeix</i>	girapeix	girapeix
girar (s.v.) <i>que gira que tomba</i>		girar: Que gira que tomba
<i>gluc-gluc</i>		gluc-gluc
negada (s.v.) <i>mala __</i>	s.v. negada: mala negada facis! ⁷⁴	s.v. negada: Mala negada faci!
noi (s.v.) <i>__ de bordo</i>	s.v. noi: noi de bord ⁷⁵	
<i>pa-i-peix (gorra)</i>		pa: Pa i peix ⁷⁶
<i>panxona (adj.) (figa __)</i>		panxona (figa)
pardal (s.v.) <i>nus __</i>	s.v. nus : nus de pardal Margarida	
pega (s.v.) <i>__ dolça</i>	s.v. pega : pega dolça	s.v. pega : pega dolça
<i>picallimes</i>		picallimes
<i>pica-pica</i>	m. [BOS] [agricultura] Braquiquiton .	
pont (s.v.) <i>__ volant</i>		pont: Pont volant:
<i>santidiguixi</i>		Guixi ⁷⁷
serena (s.v.) <i>__ a sol i a __</i>	s.v. sol (a sol i a serena)	serena: A sol i serena:
<i>sotaaixella</i>		sotaaixella
<i>sotacamblera</i>		sotacamblera
<i>sotaproa</i>		sotaproa
tapa (s.v.) <i>__ plana</i>	tapa (tapa plana)	

74. DIEC2: «Expressió per a manifestar la ira contra algú».

75. DIEC2: «Aprent de mariner o de pescador».

76. DCVB: «gorra amb visera de xarol (Tarr.)».

77. DCVB: «var. vulgar de *guix*, adaptada a la forma dels mots plurals italians en la locució *santi de guixi*: Santi de guixi, he, he... Esteu de primera, carets, Ruyra Parada 31. Hi ha el joc de paraules que diu: «Santi de guixi, ni cagui ni pixi, ni mengi ni bebi [sic] ni fa sacrifici» (Men.)».

Novament el DCVB recull més locucions i expressions (28 de les 32 que Fontserè proposa) que el DIEC2 (14).

Hi ha un nombre reduït de locucions o de mots composts que no es documenten ni al DIEC2 ni al DCVB [11]: *bibilis-bòbilis*, *enganyamones*, *miraminotocs*, **mitjanja** (s.v.) pacte de __, **morro** (s.v.) __ *de bacallà*, *nasratat*, *pelapatates*, *pica patrons*, **portar** (s.v.) __ *els llibres*, *punxa cuines*, **treure** (s.v.) *fum*. Fontserè també recull l'expressió *l'altre dia*, però se'n desconeix el valor semàntic. L'expressió **venial** (s.v.) *flor de* __ potser fa referència a *flor de panical*.

El terme *lúdic*, que sols es troba al DIEC2 (lúdic -a) és un cultisme que no es pot incloure en els àmbits científicotècnics que recull l'apartat següent.

3.2.3.2. LÈXIC CIENTÍFICOTÈCNIC: Els camps semàntics en els quals es distribueixen els 214 mots d'especialitat són els següents: -Arquitectura [5]: al DIEC2 i al DCVB: *cin-dri* (*sindri?*) *masc* <cin-dri>;⁷⁸ *eclimetre* <eclímetre>; *nivelleta*; sols al DIEC2: *fotogrametria* & *c* <fotogrametria>; ni al DIEC2 ni al DCVB: *full de llibre* (*arq*⁹). -Biologia [6]: sols al DIEC2: *eosinòfil* <eosinòfil -a>; *esporulació*; *mòrula*; *pseudòpodes* <pseudòpode>; *triplet*; ni al DIEC2 ni al DCVB: *imprompta*. -Botànica [3]: al DIEC2 i al DCVB: *neàrtic* <DIEC2: neàrtic -a; DCVB: neàrtic -àrtica>; sols al DCVB: *exocarp* <exocarpi>; *gèmula*. -Electricitat [2]: al DIEC2 i al DCVB: *ondàmetre*; ni DIEC2 ni al DCVB: **redreçar** (s.v.) *electr.* -Enginyeria [4]: sols al DIEC2: *detector*; *heterodí* <heterodí -ina>; *heterodinar*; ni al DIEC2 ni al DCVB: *fuselatge*.⁷⁹ -Física [17]: al DIEC2 i al DCVB: *precessional* <precessió>; sols al DIEC2: *anastigmàtic* <anastigmàtic -a>; *doblet* (*espectrosc*⁹) <doblet: doblat espectral>; *espectroscòpia*; *isotop* <isòtop>; sols al DIEC2: *heli-*; *levitar*; *levitació* (__ *gravitació*); sols al DCVB: *atmidòmetre*; *dinamicitat*; *isocromatic-a* <isocromàtic -àtica>; *pupinitzar*; ni al DIEC2 ni al DCVB: *defasar*; *defasatge*; *estadimètric*;⁸⁰ *estroboscòpic*,⁸¹ *gravífic*; *ondògraf*.⁸² -Geologia [17]: al DIEC2 i al DCVB: *anticlinal*; *barisfera* (*en sismologia*) <barisfera>; **fetge** (s.v.) *de vaca*⁸³ / *de sofre*⁸⁴ <fetge: fetge de vaca>; *geotèrmic* <geotèrmic-a; geotèrmic -èrmica>; *sismograma*; sols al DIEC2: *clisimetre*; *clivatge*; *geoid* <geoide>;

78. Només posem el lema del DIEC2 o el DCVB quan no coincideix amb la forma proposada per Fontserè. En cas de coincidència, el lema no es repeteix.

79. Cf. GEC.

80. Documentat sols a la Wikipèdia: http://ca.wikipedia.org/wiki/Tel%C3%A8metre_estadim%C3%A8tric (consultada 30 de novembre 2011).

81. Cf. GEC.

82. Cf. GDLC.

83. DIEC2: «m. [GL] fetge de vaca a) Terra argilosa vermella o bruna. / [BOB] fetge de vaca b) Bolet de soca de l'ordre de les tricolomatales.»

84. DIEC2: «Hepar sulfuris (fetge de sofre calcari)». Documentat a la Wikbio: <http://wikbio.com/ca/hepar-sulfuris-fetge-de-sofre-calcari-resum> (consultada 30 novembre 2011).

hipocentre; isosista; isostàsia; isostàtic <isostàtic -a>; *magmàtic* <magmàtic -a>; *sin-clinal; sisme*; ni al DIEC2 ni al DCVB: **umbilical** (s.v.) (*punt; estratoclasia sismologia*). -Història [3]: al DIEC2 i al DCVB: **cadell** (s.v.) (*contrari dels nyerros*); *nyerro*; ni al DIEC2 ni al DCVB: *tarquina (vela)*. També en aquest camp es poden incloure els gentilicis o els noms de pobladors que hi estan relacionats [14]: al DIEC2 i al DCVB: *ausetà* (ausetà ausetana; ausetà -ana); *bolxevisme; hel·lenístic* <DIEC2: hel·lenístic -a; DCVB: hel·lenístic -ística>; *ilergeta* (ilerget -ilergeta; ilergets); sols al DIEC2: *dravida* (dràvida); *dravidic* (dravidic -a); *guanx* (guanxe); *indigeta* (indiget indigeta); *irànic* (irànic -a), *maori* (maori); sols al DCVB: *bolxevista; pòntic* (pòntic, pòntica); ni al DIEC2 ni al DCVB: *hamita, nomarca*.⁸⁵ -Impremta [9]: sols al DIEC2: *contraportada; directe* (s.v.) – *gravat* <s.v. gravat: gravat directe>; **distribuïdor** (s.v.) *imp.* <distribuïdor -a>;⁸⁶ *escativana; marca* (s.v.) *d'aigua* <marca: marca a l'aigua>; **picar** (s.v.) *impr.* __ <picar>;⁸⁷ sols al DCVB: *cúfic (caracters)* <cúfic -a>; ni al DIEC2 ni al DCVB: *cap de mort (tip.); guia* (s.v.) – *de pit (impremta); llençal (imp.)*. -Indústria [9]: al DIEC2 i al DCVB: *contrafemella; cremona; f pinta* (s.v.) *eina* __ <pinta>; *selfactina*; sols al DIEC2: *basteta; cordabòtes* <cordabotes>; *planejadora; tricotosa*; ni al DIEC2 ni al DCVB: *escariador*.⁸⁸ -Matemàtiques [11]: sols al DIEC2: *abeliana (funció)* <abelià -ana>; **escalar** (s.v.) *adj.* <escalar adj.>; *holomorf -a; indicatriu*⁸⁹ (*curva*) <indicatriu: indicatriu òptica>; *meromorf(a)* <meromorf -a>; *quàdrica* <quàdric -a>; **regressió** (s.v.) *equació de* __ <regressió (mat.)>; ni al DIEC2 ni al DCVB: *analàtic (punt); fucsiana (funció); integrant* (s.v.) *factor* __;⁹⁰ *jacobiana (funció)*. -Medicina [20]: al DIEC2 i al DCVB: *clònic* <clònic -a>; **fred** (s.v.) *humor* _ <DIEC2: humor: humors freds; DCVB: humor: humor fred>; *uròleg* <DIEC2: uròleg; DCVB: uròleg -òloga>; sols al DIEC2: *clonus; eupèptic* <eupèptic -a>; *hipofisi* <hipòfisi>; *intubació; laringòleg* <laringòleg laringòloga>; *laringologia; neoplasia* <neoplàsia>; *ortodontia* <ortodòncia>; sols al DCVB: *dermitis; triaca (gran -)* <triac a V. triaga>; ni al DIEC2 ni al DCVB: *avariosi*⁹¹ *dermatoid (quiste); esplagnologia;*⁹² *hidàtic (quiste); hídric -a (dieta); margaroide;*⁹³ *rinòleg*. -Meteorologia i astronomia [44]: al DIEC2 i al

85. Documentat sols a la Wikipedia: <http://es.wikipedia.org/wiki/Nomarca>: «El nomarca era la cabeza de la administración local en el Antiguo Egipto» (consulta 30 de novembre 2011).

86. DIEC2: «Roleu que bat la tinta en les màquines d'imprimir».

87. DIEC2: «Cosir (uns plec de paper) amb fil metàl·lic».

88. Documentat sols a la Wikipedia: <http://es.wikipedia.org/wiki/Escariado> (consulta 30 de novembre 2011).

89. Castellà: indicatriz.

90. Cf. GEC.

91. Vegeu el mot al *Diccionari de freqüències*, amb freqüència 4.

92. Documentat a la Medicopedia: http://www.portalesmedicos.com/diccionario_medico/index.php/Esplagnologia (consulta 30 de novembre 2011).

93. Pot fer referència a un tipus de tumor.

DCVB: *aigualada* (*rosada: vall del Segre*) <aigualada>;⁹⁴ *barograma*; *nefoscop* <nefoscopi>; *nuvolositat*; *occidu-a* <occidu -ídua>; *pluviositat*; sols al DIEC2: *catabàtic* <catabàtic -a>; *ciclònic* <ciclònic -a>; *cirrocúmul*; *cirrostrat*; *espectrofotòmetre* <espectrofotòmetre>; *espectroheliograf* <espectroheliògraf>; *estratosfera*; *llunisolar* <llunisolar>; *nimbostrat*; *tropopausa*; *troposfera*; sols al DCVB: *golfada*; *mil·libar*; *nuvolassa*; *pluinejar* <pluinejar V. ploïnejar>; *ruimada* (*Patxot, pl. 17*) <ruimada V. roimada>; **roina** (s.v.) *ruima* (*Patxot.*) <roina>;⁹⁵ *salmastre*; *voltorn* (*vent de llevant*) (*Zaidín*) <voltorn>;⁹⁶ ni al DIEC2 ni al DCVB: *aigualacer* (*id*) (*aigualada*); *ciclostrofic*,⁹⁷ *corpus sant* (*foc de St. Telm*[[]]); *cumuliforme*; *espantabaillets* (*nùvols*);⁹⁸ *Fractostrat*; ⁹⁹ *geostrofic*; ¹⁰⁰ *heliofanògraf*;¹⁰¹ *holostèric*; *isoieta*;¹⁰² *mamatocúmul*; *meteorograma*; *neumostàtica*; *pluineja* (*subst. i verb*); *tefigrama*.¹⁰³ Sols a l'Assaig d'un *vocabulari meteorològic català* de Fontserè: *antheli*; *cel d'escata*; *parhèlic* (*cerce*);¹⁰⁴ *vorticós*. -Metrologia [8]: al DIEC2 i al DCVB: *baria*; **cana** (s.v.) – *destre* <s.v. **cana**: cana de destre; s.v. **destre**>; sols al DIEC2: *micra*; sols al DCVB: *canar* (*recanar, mesurar*); *diastimomètric* (*punt - &c*);¹⁰⁵ *pamar* (*mesurar*); *recanar*; *canar* (*mesurar*) <recanar>; ni al DIEC2 ni al DCVB: *microdina*. -Música [1]: *pentatònic* <pentatònic-a>. -Química [10]: al DIEC2 i al DCVB: *quàntic* <DIEC2: quàntic -a; DCVB: quàntic quàntica>; sols al DIEC2: *coalescència*; *hafni*; *heterocíclic* <heterocíclic -a>; sols al DCVB: *monovalent*; *trivalent*; ni al DIEC2 ni al DCVB: *divalent*; *isocíclic*,¹⁰⁶ *quantístic*; *tetravalent*. -Tecnologia [2]: ni al DIEC2 ni al DCVB: **mossa** (s.v.) *mitja* __. -Zoologia [4]: al DIEC2 i al DCVB: *cervellet*; *espiràcul* <espiracle>; sols al DCVB: *erpetòleg* <herpetòleg -ològa >; **moca** (s.v.) (*mar.*) <móca>.¹⁰⁷

94. DCVB: «Rosada, humitat que es condensa en l'atmosfera a la matinada i apareix en terra com una banyadura de gotes d'aigua (Andorra, Esterri, Senterada, Berga, Solsona)».

95. DCVB: «Pluja menuda i seguida (Vallès, Costa de Ponent)».

96. DCVB: «Vent càlid, que fon la neu (St. Llorenç de M[orunys], Gòsol, Saidí)».

97. Vent ciclostrofic.

98. Vegeu *Cultura popular del Montserrat: a partir de textos recollits per Pau Bertran...*, de Jordi Serra i Massansalvador i Pau Bertran i Bros (Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2003).

99. Cf. GEC.

100. Cf. GEC.

101. Cf. GEC.

102. Documentat a la Wikipedia (http://en.wikipedia.org/wiki/Contour_line) (consultada 2 de desembre 2011): «An *isohyet* or *isohyetal line* (from *ἰσoς* or *huetos*, meaning 'rain') is a line joining points of equal precipitation on a map».

103. Cf. GEC.

104. Cf. Fontserè: «parhelis».

105. Documentat a Sapere.it. *diastimomètrico* (<http://www.sapere.it/enciclopedia/diastimom%C3%A8trico.html>) (consultada 2 de desembre 2011).

106. Cf. GEC.

107. DCVB: «Pòlip de la família de les meduses, principalment l'espècie *Rizostoma Cuvieri* (Barc., Val.)».

Hi ha diversos mots de difícil classificació [8]: *Integraf*; *isodiasteniàtic*; *nefolic*; *perifonia*; *podari-ia* (*sup.*); *retiari*; *salicional*; *translator* (*relais*). Altres presenten dificultats de lectura: **àuric** (s.v.) (*veta* [mig esborrat]), **barca** (s.v.) (*tintorensà*) o *tintorencà?*, **blau** (s.v.) __ *subit* (*fr??*), **cera** (s.v.) (*germ.*),¹⁰⁸ *couvi-a* [?], *ergal* (*Clausix*) [?], *espectrogonisòmetre*; *fondám* [?], *frare* (*coque* [?]), **galga** (s.v.) - *adi* [?]- *terra-*, *niolític* (es llegeix això, però l'ordre alfabètic és erroni), **papereria** (s.v.) (*mimo*) [?].

4. Conclusions

L'anàlisi de les aportacions lèxiques de Fontserè suscita l'etern debat sobre el tipus de mots que s'han d'incorporar o no en un diccionari, atès que ara no s'hi poden trobar ni la meitat de les seves propostes.

Des d'un punt de vista quantitatiu, els 772 mots de Fontserè pertanyen a les següents tipologies: 315 al lèxic comú (44,68 %); 4 són cultismes (0,64 %) i 400 tenen caràcter científicotènic (51,81 %).¹⁰⁹ En aquesta darrera branca, dominen numèricament, com es podria esperar, els termes relatius a la meteorologia [87] i a la física [39], però també hi ha representants de la medicina [33], la geologia [28], la química [23], la història [22] o les matemàtiques [18].

Quant a la distribució, s'ha observat que dels 772 mots, 32 ja es troben en la segona edició del *Diccionari ortogràfic*, publicat l'any 1923. Dominen, en aquest cas, els de lèxic comú, però també es troben mots de llenguatge d'especialitat, com ara *ambulacre*, *hangar*, *emfiteusi* o *herpetologia*. L'any 1932, en la primera edició del *Diccionari general*, ja hi apareixen 311 termes, fent-ne, o no, adaptacions formals. I 12 més ja constaven també a la segona edició, l'any 1954. Una part dels 417 termes restants, xifra força important, es troben molt minoritàriament representats al DCVB, 78, i al DIEC2, sols 32. Això vol dir que un bon nombre de mots dels quals Fontserè ja va detectar l'existència entre 1917 i 1923, no han estat recollits fins ara en cap repertori lexicogràfic del català.

Dels termes proposats per Fontserè que no es troben documentats, 194 pertanyen al lèxic comú, i 214, llevat d'algun cultisme escadusser, són de tipus científicotènic. Quant al lèxic comú, cal remarcar, tot i que el meteoròleg era de Barcelona, la xifra considerable dels mots que tenen caràcter dialectal, com ara *verdissot*,¹¹⁰

108. Com en el mot *gura* (§ 3.2.3.1), l'abreviatura *germ.* fa referència a «germania».

109. Les dues darreres categories es diferencien pel fet que els cultismes es consideren mots no necessàriament científics, que adopten prefixos cultes; mentre que els mots científicotècnics pertanyen al llenguatge d'especialitat.

110. Vegeu la nota 39.

guilla, llepum, navada o pa i peix, que el DCVB ja situa en un indret o indrets determinats del domini. Aquest aspecte s'hauria d'haver ampliat en aquest treball, però les limitacions d'espai no ho han permès. Quant al vocabulari científicotècnic, cal tenir en compte, d'una banda, la presència de neologismes de l'època, recollits també en algun cas pel DCVB, que ja han caigut en desús, com ara *trivalent*, *pupinitzar* o *atmidòmetre*. D'altra banda, hi ha mots que actualment sols es troben documentats en pàgines d'Internet que apleguen lèxic especialitzat i no apareixen en cap altre repertori lexicogràfic o enciclopèdic català, tot i tractar-se d'accepcions necessàries; és el cas de *nomarca*, *isoieta*, *esplacnologia* o *estadimètric*. Pel que fa als termes de meteorologia, una xifra notable dels que consten a *l'Assaig de vocabulari* de Fontserè no es troben tampoc documentats.

És cert que alguns dels mots científicotècnics apareixen a la GEC o al GDLC. Aquest fet, però, suscita la qüestió de quina mena de mots han de constar en un diccionari de tipus general. El DIEC2, per exemple, admet alguns mots especialitzats, però no d'altres. Caldria aleshores determinar el límit d'admissió lèxica. Això mateix s'aplicaria a formes dialectals.

Ja s'ha vist que l'aportació de Fontserè s'obre tant a termes comuns com a lèxic d'especialitat i, per bé que va ser consultada en el seu moment, no va tenir tot el ressò que es podria esperar. Encara que els mots d'una llengua existeixen malgrat que no es reconeguin en els diccionaris, potser fóra bo que se'n fixessin els criteris d'acceptació.

Referències

- A. M. ALCOVER; F. de B. MOLL, *Diccionari català-valencià-balear*, Palma de Mallorca: Moll, 1932-1962 [<http://dcvb.iecat.net/>].
- V. CATALÀ, *La mare balena*, Barcelona: Editorial Catalana, 1920.
- J. COROMINES, *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana*, Barcelona: Curial, 1980-2001.
- DIEC1, *Diccionari de la llengua catalana*, 1995 [<http://institucional.iec.cat/diec1/entrada/diec2.asp>].
- DIEC2, *Diccionari de la llengua catalana*, 2000 [<http://dlc.iec.cat/>].
- P. FABRA, *Diccionari Ortogràfic*, Barcelona: Publicacions de l'Institut de la Llengua Catalana, 1917.
- P. FABRA, *Diccionari Ortogràfic*, Barcelona: Publicacions de l'Institut de la Llengua Catalana, 1923.²
- P. FABRA, *Diccionari General de la Llengua Catalana*, Barcelona: Llibreria Catalònia, 1932.
- E. FONTSERÈ, *Assaig d'un vocabulari meteorològic català*, Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1948.

- GDLC = Gran *Diccionari de la Llengua Catalana* [<http://www.diccionari.cat/>].
- GEC= *Enciclopèdia Catalana* [<http://www.enciclopedia.cat/>].
- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, *Diccionari General de la Llengua Catalana*, Barcelona: A. López Llausàs, 1954.²
- J. RAFEL I FONTANALS, *Diccionari de freqüències*, 2 vol., Barcelona: Institut d'Estudis Catalans (amb CD-ROM), 1998.
- J. RUYRA, *La Parada*, Barcelona: Editorial Catalana, 1919.
- C. SALVADOR, *Vocabulari ortogràfic valencià. Precedit d'una Declaració i Normes ortogràfiques*, Quaderns d'Orientació Valencianista, València: L'Estel, 1932.
- J. SERRA i MASSANSALVADOR; P. BERTRAN i BROS, *Cultura popular del Montserrat*, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2003.
- J. SOLÀ; P. MARCET, «Bibliografia de Pompeu Fabra», dins *Homenatge a Pompeu Fabra 1868-1948*, Barcelona: Generalitat de Catalunya, 1998, p. 127-222.
- J. VERDAGUER, *Canigó. Llegendes pirenaica del temps de la Reconquesta*, Barcelona: Llibreria Catòlica, 1986.
- M. L. WAGNER, *Notes linguistiques sur l'argot barcelonais*, Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, 1924.

ANNEX

Llista dels termes anotats per Fontserè

abeliana (funció)	anergètic	avariosi
abissal	angar?	ratllat: atzimut / atzimutal
advecció	animeta (s.v.) (mal sub-	ratllat: bacil
advectiu	jecte; llum)	baire (gat _)
aerodinàmica	antheli	balet (morella roquera)
aerològic(a)	anticicló (ònic)	bamba (s.v.) – (pasta)
aerostàtica	anticlinal	banyot
afemar	antihalo	baptista
aigualada (rosada: vall	antisol	barca (s.v.) (tintorensà[?])
del Segre)	antitèrmic	verdissot
aigualacer (id)	aperiòdic	barisfera (en sismologia)
alada	apirètic	baria
albigés	estira-cabells [entre aran-	barograf
aleró	dela i aranya]	barograma
alifàtic	arbequí	bandera barrada / escut
aloc	areolar	barret (s.v.) __ de rialles
aloja	argent (s.v.) –viu	barrila
El teixien quatre aloges ¹¹¹	argentán	barrumba (ovella)
(Canigó) [al marge infe-	ari-a	basç
rior]	arracada (s.v.) tipog.	bas(ss)etja
altimetre	arrià	basteta
altimètric	arronça (a l'arronça, a la	bastina (béstina?)
altostrats	deriva)	bestinal (peix _)
altocòmul	artó	batifull
altonùvol	astrofísic(a)	ba(u/l)mar
l'altre dia	atmidòmetre	bell (s.v.) __ bell-nou
ambúlaque	aurada (dorada) (peix)	bernat (s.v.) __ pudent
amerrir	[en llapis: (orada?)]	bestiari
amoïnar (emmoïnar ?)	àuric (s.v.) (veta [mig	bibilis-bòbilis
anabàtic	esborrat])	bifilar
analàtic (punt)	ausetà	bitllo-bitllo
anastigmàtic	auxaneta (dels xiquets de	blàstula
anemògraf	Valls) [al marge infe-	blastoderm -ic
anemograma	rior]	blat (s.v.) __ de moro

111. Rectificat g per j inicial.

blau (s.v.) __ subit	cap de núvol	clisímetre
bocal	cap de mort (tip.)	clonus
bogir	cap mort	clònic
boixarda	cap de frare	coalescència
bojat (malaltia dels alls)	capbitlló	cobriment (s.v.) de cor
bolxevisme	capçada (s.v.) enquadern[.]	colgat (esqueix)
bolxevista	capdavanter	coll fals – de dama
boqueria	capiample	comalada
ratllat: borgit	capil·lera (aixerop)	contracàs (ungüent)
brogit	(ampolla)	contrafemella
bornoi	carioquinèsi	contraportada
borràs (s.v.) –anar de mal–	carndolla	concreció
bregma	carpanta	corcoll
brom (s.v.) (dels gossos)	carquinyol	cordabòtes
brou (s.v.) __ bufat; de pa	cartronet	coroni
bruina	castellufo	corpus sant (foc de St.
brunejat (malaltia de la	catabàtic	Telm[[]])
vinya)	cau (s.v.) __ d'orella	corriola
bùdic	ceca	co(u)rriolaire
bufanúvols	cedulari	comagènic
buixó (ancla de 4 hams)	celobert	couvi-a [?]
burxegar (esburxegar-se	celta	cremona
el nás)	cèltic	cromosfera
buscador	cera (s.v.) (germ.)	cruixer (blat -)
butíric	[ratllat: cers] (vent del Aragó	(qüe)cuerna (mitja -)
cabró (s.v.) __ d'esmeril	(Zaidí) / cerç (vent sec i	cùfic (caracters)
cadell (s.v.) (contrari dels	fred del NW)	cul (s.v.) de llàntia / de
nyerros)	cervellet	sac / d'en Jaumet
cadiral	ciclònic	cul-blanc
calamàstres (clamàstecs?)	ciclostròfic	cular (budell)
calandrar	cindri (sindri?) masc.	cúmulonimbus
calipàndria	cirrós	cumuliforme
cama (s.v.) de catre	cirriforme	darga (s.v.) (gel flotant
camada (s.v.) (bastida)	cirrostrat	al riu)
camestòrtes	cirrocúmul	darviniá
caminoi	citra	defasar
cana (s.v.) – destre	clamàstecs	defasatge
canar (recanar, mesurar)	clàstic	deferent (s.v.) astr-
cant(o/e)rano	cleptomania	derivada
cap de St. Pere	clivatge	dermatoid (quiste)

dermitis	encimentada	escariador
descatalanitzar	encobeir	cel d'escata
desempellegar-s[e]	encolomar	escativana
desllanegar	energètic	escolania
desmalladora	enferritar(-se)	escorrepeix
destre (s.v.) pam – cana	en(m)fiteusi	escudella (s.v.) terra d'__
destriar-se (la llet)	enforinyar	eslau
desv/watar	enganxa-dones	espantabailets (nùvols)
desv/watat	enganyamones	espanxurrar
detector	enginyar (projectar)	esparrall
[ratllat: devallar / deva- llada]	enllantiar	espàstic
diablot	enllastegar	espatarrar
diastimomètric (punt - &c)	enll(e/a)minir	espectroscòpia
dinal (s.v.) – (clau _)	(enmoïnar / amoïnar)	espectroscopi
dinamicitat	[ratllat: enquivir (enca- vir)]	espectroheliograf
diorita	èns(z)e (?)	espectrogoniòmetre [?]
directe (s.v.) – gravat	entaforall	espectrofotòmetre
distemor	entrecolzar	espectrògraf
distribució (s.v.) imp.	entropia	esperit (s.v.) rellotgeria
distribuidor (s.v.) imp.	enxarrancar? / enxancar- rar -at	espiràcul
divalent	enxarpar	esplagnologia
doblet (espectrosc ^a)	eosina	esporulació
dos (s.v.) tocar el dos	eosinòfil	estadia
dravida	epicentre	estadimètric
dravidic	equipotencial	est(a/e)mordir
dràstic	ergal (Clausix) [?]	estargar
dret fil	erg	estatoscop
èbul	(h)erpetologia	ester
eclimetre	erpetòleg	estima (s.v.) per __
egolatria	esbalandrejar	estormia (mallorquí)
emborbollar	esbruixar	estràbic
embutifarrar	esbufar	estratosfera
emmelsament (= (car- buncle: antrax (Nitz senche [?])	escalar (s.v.) adj.	estratocclasis
empiocar-se	escampadissa (s.v.) coloms d'	estroboscòpic
encarada (enquerada?)	escandalosa (vela)	estuf
encimentar	[ratllat: escardalenc (esquerdalenc?)]	esveradís
		eupèptic
		eutèctic (metal.)
		exocarp
		Fa?

falciot	frigent	granussa
faldilletes	frigoria	gravific
farad	fucsiana (funció)	gravimètric
faràdic	fuet (s.v.) llonganissa	gravimetria
[ratllat: faritzela] =	full de llibre (arq ^a) ____	grípia (s.v.) forat de ____
ficel·la	de premsa	grupes (desp. xifral)
f(a/e)rrolla	fuselatge	guanx
fatiga (s.v.) dret de ____	futris	guardatemp
fava (s.v.) dir ____	gala (s.v.) agalla	guarnit (fusteria)
favada	galàctic	güell
feixisme	galaxia	guerxatge
feixista	galga (s.v.) - adi - terra -	guia (s.v.) - de pit
feniá	galinorba	(impremta)
fet (s.v.) (joc)	galta (s.v.) mitja -	guilla (s.v.) CO ₂
fetge (s.v.) de vaca / de	gàlvano	guilloixar
sofre	gallerans (planta)	gura (germ.)
fibroma	gallinot	hafni
ficadís	gambanera	hamita
figa (s.v.) fer ____ / ampo-	gameta	heli-
lla / -de morro	gansonejar	heliograf
filar (s.v.) (vulg.) veure	garbitana	heliògraf
filostrar	garlanda (s.v.) Casa d'èner	hel·lènic
fixa (x = ch)	garota (castanya de mar)	hel·lenístic
flagel·lat	gàstrula	heterodí
fléndit	gat (s.v.) bota / borratxera	heterodinar
fluixa	gèmula	heterocíclic
foguera (s.v.) pedra ____	geofísic(a)	heteromorf
fondám [?]	geoid	hètic
fonyir (la pasta del pa)	geotèrmic	hidàtic (quist)
formigor	geostròfic	hídric-a (dieta)
formol	girador (s.v.) -adj. (plat	hipocentre
fòrmic	____)	hipodèrmic
formolar	girapeix	hipofisi
fotogrametria &c	girar (s.v.) que gira que	holomorf-a
Fractostrat	tomba	holostèric
Fractocùmul	glabre	iber
frare (s.v.) - cap de frare	gluc-gluc	ibèric
frare (coque fr.) [?]	gola (s.v.) ____ de llop	ilergeta
fred (s.v.) humor _	(nus)	imposar (s.v.) / imposi-
frènic	golfada	ció (s.v.) imp.

imprompta	llastegada	meromorfo(a)
indicatriu (curva)	llàstic (?)	meteorograma
indigeta	Llaurar (anar a la deriva, fondejat)	miceli
induració		micra
Integraf	llemiscós	micologia
integrant (s.v.) factor ___	llemosí	microdina
intercanvi	llençat (imp.) [o llençal ?]	niolític [?]
intercanviable	llepúm	mil·libar
intubació	lletada (s. v.) ___ pán-creas	mimetisme
involuta		mimètic
ion	llevant de taula	miraminomtoçs
iònic	lliv(b)ant	miranius
ionitzar	llodriola (peix)	missaire
irànic	llumí	misser
irreversible	llumínic	mitjania (s.v.) pacte de ___
isocíclic	llunar	moca (s.v.) (mar.)
isocromàtic-a	llunisolàr	mocadora
isodiasteniàtic	mabra (peix)	monisme
isoïeta	magma	monjo (s.v.) porta ___
isostàsia	magmàtic	monovalent
isostàtic	magneto	morama
isotònic	magnetòmetre	morat (s.v.) (subst.)
isosista	mal (s.v.) ___ donat	morro (s.v.) ___ de bacallà
isotop	mal·de·cap	morteraire
jacobiana (funció)	maldonat	morterot
jàio	mamadits	mòrula
jaumet (ar)	mamatocúmul	mossa (s.v.) mitja ___
juli!	mancar (s.v.) parar (el vent)	moteig (s.v.) = motell
justificar (s.v.) imp. ^{ta}	maorí	motorista
laparotomia	marca (s.v.) d'aigua	munta (s.v.) ___ (masc.)
laringologia	margaroides	muntera
laringòleg	marramèu	mustela
latifundi	matabèns	nasratat
levitar	megadina	navada – conjunt de troncs i vigues que els comerciants de fusta fan baixar riu avall (Cinca)
levitació (___ gravitació)	megalim	neàrtic
litosfera	menadors (s.v.) (de dol)	
lúdic	mendicaire	
llampàs	menuts	
llanta	merceritzar	
marllanga – llanguera		

nefologia	papereria (s.v.) (mimo)	planejadora
nefèlic [?]	[?]	plantat (vertical)
negada (s.v.) mala ___	parabrises	plat (s.v.) girador ___
nefoscop	parafangs	pluineja (subst. i verb)
neomènia	[ratllat: parallamps]	pluinejar
neoplasia	parangonar (s.v.) imp. =	pluviositat
neumogàstic	pardal (s.v.) nus ___	podari - ia (sup.)
neumostàtica	parheli	pollareda
niera	parhèlic (cercele)	poniol (planta) = poliol
niesa	passada (s.v.) ___ de totes	pont (s.v.) ___ volant
nimbostrat	passol (peçol)	póntic
nivelleta	pastifarada	portar (s.v.) ___ els llibres
noi (s.v.) ___ de bordó	pavis (adj.) (préssec) p.	potera
nomarca	gavaig (Zaidí)	precessional
nomograma	pega (s.v.) ___ dolça	primista
nomografia	pelàsgic	promig
nuvolassa	pelapatates	pseudòpodes
nuvolositat	pelàgic	pseudomorf
nyerro	pelargoni	pudelar
nyinyol	pellissa	púnic-a
nyonya	penjim-penjàm	punxa cuines
occidu-a	pentatònic	pupinitzar
oceanografia	perifonia	quadernal
ocluir (ocloure?)	pet (s.v.) ___ de monja /	quàdrica
ondàmetre	de llop	quàntic
ondògraf	petar (s.v.) reflex. (to	quantistic
ortodontia	snap)	quantivalença
ortomorf(a)	petequial	quilotar (pipes)
otologia	à peu-plà	quillat (barca en cons-
otòleg	picallimes	trucció)
paellaire (s.v.) (aigua	pica-patrons	rabassa (s.v.) ___ morta
de _)	pica-pica	rama (s.v.) imp. – pap.
pa-i-trago	picar (s.v.) impr. ___	rap (s.v.) (robatori)
pa-i-peix (gorra)	pinta (s.v.) eina ___	ratbuf
paleàrtic	pinyada (rata)	rauxa (s.v.) pota ___
palla (s.v.) home de ___	pirandó	rebequeria
pamar (mesurar)	pispar	rebeixí
panar (pastar el pa)	pitesponja	[ratllat: rebenxinar-se]
pantufra (?)	pitregada (pitrerada?)	[ratllat: rebenxinat]
panxona (adj.) (figa ___)	plafó (s.v.) plafoner	recanar, canar (mesurar)

reconera	santidiguixi	translator (relais)
re(o)dolí	saüqueda	trencafil
redreçar (s.v.) electr.	[ratllat: s(e/a)doll]	trenca (d'un rec)
refugir	selfactina	treure (s.v.) fum
regressió (s.v.) equació	serena (s.v.) __ a sol i a	triac (gran -)
de __	__	triay (à Olot, el dia de
relaturista	set-ciències	l'any)
remenadissa	simbiosi	tricotosa
remosquejar (t)	simbiòtic	triplet
resolis	sinclinal	anar d'un tris(t)
ressol (s.v.) parheli	sisme	trisme
retiari	sismograma	trivalent
rètic	sofreginar	tròcul (tòrcul)
retort	sofreginat	troposfera
revora	sota!	tropopausa
revotar-se	sotacambra	trubiguera
ridolta	sotaaixella	turtó
rinologia	sotaproa	ull (s.v.) cop d'__
rinòleg	surenc	ullet (s.v.) fer l'__
riuada	tallarina	umbilical (s.v.) (punt
roget	tapa (s.v.) __ plana	urologia
roina (s.v.) ruima (Pat-	tarquina (vela)	uròleg
xot.)	tasquera	vectorial
romesco	tefigrama	vèdic
ronso	telèmetre	vena (s.v.) de coll
roviol	telemètric	venial (s.v.) flor de __
rucada	tenó	ventar (s.v.) un clatellot
ruimada (Patxot, pl. 17)	termologia	verdolaga (s.v.) bardis-
rupit (ocell)	tetravalent	sot
rupia	tifarada	verjurar
rutllat	tija	vernàcul (adj)
rutlla	Tenir tirada (cap a una	vesper (s.v.) forúncul
sabina	cosa)	vetasegat (tauló __)
sac (s.v.) __ de gemecs	tirallenga	virolai
sàdic	tocacampanes	voltadits
sadisme	tomentós	voltorn (vent de llevant
salicional	tondosa	(Zaidín)
salmastre	tornapunes	volumètric
saltadís	tortora(r) (terreny t-)	volumetria
sanscrit	trabalera (enganxadones)	voravia

vorticós
xampurrat
xaneta (auxeneta)
xaró
xaronisme
xavo